

«Κείμενα κλασικά όπως η "Ασκητική" αντέχουν στον χρόνο, είναι εκεί παρόντα, μάς περιμένουν και μπορούν να μιλήσουν σε οποιαδήποτε ιστορική στιγμή». Ο Βασίλης Βασιλάκης, ένας από τους τελευταίους μαθητές του Κάρολου Κουν, πριν από 4 χρόνια ξάφνιασε το κοινό ανεβάζοντας στο θεατρικό σανίδι, ως θεατρικό μονόλογο, το φιλοσοφικό μανιφέστο του Νίκου Καζαντζάκη. Την "Ασκητική".

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΑΔΑΚΗΣ

ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ:

«Η "Ασκητική" μιλάει σε οποιαδήποτε εποχή»

■ Ο γνωστός ηθοποιός -κι ένας από τους τελευταίους μαθητές του Κουν- μιλάει στις "διαδρομές" για τον Καζαντζάκη και την παράσταση που θα δώσει στον Εμπρόσνερο το ερχόμενο Σάββατο

Εσκηνοθεσία λιτή «για να ακουστεί -όπως λέει ο ίδιος- καλύτερα ο λόγος του μεγάλου Κρητικού δημιουργού» και αξιοποιώντας θεατρικά το φως και τις σκιάς, η ερμηνεία του κέρδισε κοινό και κριτικούς και η παράσταση συνεχίζει να ταξιδεύει όλα αυτά τα χρόνια στην Ελλάδα.

Οι "διαδρομές" συνάντησαν τον Βασίλη Βασιλάκη στα Χανιά λίγο πριν παρουσιάσει την "Ασκητική" το Σάββατο, 6 Σεπτεμβρίου, στις 8:30 το βράδυ στο Θέατρο "Κρεμαστός", στον Εμπρόσνερο Αποκορώνου.

Μαζί του ήταν ο υπεύθυνος της τοπικής Επιτροπής Χανίων της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Ν. Καζαντζάκη Σήφη Μιχελογιάννης, ο οποίος θα ανοίξει την εκδήλωση το ερχόμενο Σάββατο μιλώντας για το αγωνιστικό πνεύμα στη ζωή και το έργο του Καζαντζάκη.

ΕΝΑ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΓΙΑ ΤΗ ΖΩΗ

Ρωτήσαμε τον κ. Βασιλάκη τι τον συγκίνησε στην "Ασκητική" ώστε να μπει στην περιπέτεια να το μεταφέρει στο θέατρο. «Διαβάζοντάς το ξανά μετά από πολλά χρόνια μου έλυσε προσωπικές αγωνίες», μας λέει και προσθέτει: «Ενοιώσα μια τέτοια σύμπτωση σε σχέση με την αντίληψη που έχω για τη ζωή ώστε μέσα μου γεννήθηκε η επιθυμία αυτό να το κάνω και θέατρο. Αργότερα βέβαια να ωριμάσει αυτή η ιδέα διότι πρόκειται για ένα φιλοσοφικό κείμενο κι έπρεπε να περάσουμε στο τεχνικό μέρος και να δω αν μπορεί να γίνει θεατρική πράξη».

Σε κάθε περίπτωση η μεταφορά ενός μη θεατρικού κειμένου όπως άλλωστε είναι εύκολη υπόθεση είναι. Ωστόσο, όπως συμβαίνει με κάθε έργο, το "κλειδί" για να μην προδοθεί το πνεύμα της "Ασκητικής" υπήρξε η βαθιά κατανόηση του κειμένου.

«Πρέπει κανείς να αναληφθεί αυτό που θα έλεγε και ο Βαμβακάρης το "μακάμι". Δηλαδή τη συνέχεια και το νήμα της σκέψης του Καζαντζάκη. Και για να το καταφέρει κανείς αυτό πρέπει να ψάξει και να μελετήσει όλα τα απολομένα ζών, τέχνης και φιλοσοφίας που απασχολούν τον Καζαντζάκη την εποχή εκείνη. Να πάει στον Μπέρνερν, τον Βούδα, τον Νίτσε, τον Χριστό κ.ά. και μέσα από όλο αυτό το ταξίδι να μπει στην ιδιαιτερότητα του Καζαντζάκη, η οποία είναι το κινητήρι της άρθρωσης μιας γνήσιας ελληνικής, κρητικής φωνής».

ΛΟΓΟΣ ΠΑΡΕΜΒΑΤΙΚΟΣ

Ο Καζαντζάκης εν ζωή γνώρισε την καταξίωση αλλά και την αμφισβήτηση. Τολμηρός και ασυμβίβαστος δεν δίσταζε να διατυπώνει την άποψή του για τα όσα σφράγισαν την εποχή του παρεμβαίνοντας με τον λόγο και τη στάση του. Η επιτομή του διανοούμενου θα λέγαμε. «Ήταν άνθρωπος εν δράση, όχι του καναπέ», σχολιάζει ο κ. Βασιλάκης, ενώ στην ερώτησή μας αν σήμερα λείπουν φωνές κριτικές απέναντι στην εξουσία σημειώνει: «Σαφώς και υπάρχουν αλλά δεν ξέρω αν έχουν την ίδια εμπέλευση και δυναμική που είχε ο Καζαντζάκης».

Στην κουβέντα παρεμβαίνει και ο κ. Μιχελογιάννης: «Σήμερα υπάρχουν και σήμερα άνθρωποι που έχουν το θάρρος να επικρίνουν τους πολιτικούς. Το άσχημο είναι όμως ότι το κάνουν αυτό χωρίς να προτείνουν τίποτα, μηδενίζοντας τα πράγματα. Και είναι τραγικό να βλέπεις την καταστροφή της σχέσης πολιτικής και τέχνης. Άλλωστε η πολιτική έχει ανάγκη τη στήριξη και τη δύναμη της πολιτικής. Κι ο Καζαντζάκης ήταν ένας από τους διανοούμενους που έκανε προτάσεις, ασκούσε κριτική αλλά έκανε προτάσεις με προοπτική».

Από αριστερά ο ηθοποιός και σκηνοθέτης Βασίλης Βασιλάκης μαζί με τον υπεύθυνο της τοπικής Επιτροπής Χανίων της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Ν. Καζαντζάκη Σήφη Μιχελογιάννη, ο οποίος θα ανοίξει την εκδήλωση το Σάββατο 6 Σεπτεμβρίου.

«Η "Ασκητική" είναι αποθέωση του αγώνα του ανθρώπου. Ενώ δίνει διεξόδους και κατευθύνσεις στο τέλος λέει ότι το μεγάλο μυστικό δεν υπάρχει... Τι απομένει λοιπόν μετά από όλα αυτά; Ο καθημερινός αγώνας. Αυτό μας δίνει ο Καζαντζάκης»

ΥΜΝΟΣ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΑΓΩΝΑ

Κι αν ο Καζαντζάκης πλέον στις μέρες μας θεωρείται κλασικός οι νέοι που έρχονται σε επαφή με το έργο του εξακολουθούν να εμπνέονται. Απόδειξη η επίδραση που έχει η θεατρική μεταφορά της "Ασκητικής" στα νέα παιδιά που παρακολουθούν την παράσταση. «Μπορώ να πω ότι κι εγώ ως νέος, στα γυμνασιακά ή φοιτητικά χρόνια, είχα τον Καζαντζάκη σαν έναν μακρινό Θεό. Ό,τι και να διάβαζα μου φαινόταν σαν κάτι παλιό, μακρινό. Ωστόσο, στις παραστάσεις διαπιστώνω ότι ο λόγος του Καζαντζάκη δημιουργεί έναν ισχυρό κραδασμό στους νέους. Μπορεί οι περισσότεροι να έρχονται αρχικά από περιέργεια για να δουν τι είναι η "Ασκητική", αμέσως όμως μετά μου εξομολογούνται την επιθυμία τους να τρέξουν στο βιβλιοπωλείο, να πάρουν την "Ασκητική" και να τη μελετήσουν. Αυτό δείχνει ότι αν τραβήξουμε τη μάσκα του χρόνου και διεκδύσουμε μέσα στο κείμενο, φέρνοντας τον λόγο του στο σήμερα, ο Καζαντζάκης μπορεί να απευθυνθεί στους νέους με σαφήνεια και σκληρότητα. Όπως άλλωστε ο ίδιος ο Καζαντζάκης το επιθυμούσε αλλά και οι νέοι άνθρωποι αντιλαμβάνονται τα πράγματα», τονίζει ο κ. Βασιλάκης, ενώ ο κ. Μιχελογιάννης συμπληρώνει: «Η "Ασκητική" είναι αποθέωση του αγώνα του ανθρώπου. Ενώ δίνει διεξόδους και κατευθύνσεις στο τέλος λέει ότι το μεγάλο μυστικό δεν υπάρχει... Τι απομένει λοιπόν μετά από όλα αυτά; Ο καθημερινός αγώνας. Αυτό μας δίνει ο Καζαντζάκης: την πίστη ότι ανεξαρτήτως αποτελέσματος δεν είναι άσκοπος ο καθημερινός αγώνας».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Άλλωστε η κοσμοθεωρία και τα μηνύματα που διατυπώνει ο Καζαντζάκης στο έργο του, του έχουν δώσει μια ξεχωριστή θέση στη διεθνή λογοτεχνική σκηνή. Τα βιβλία του έχουν μεταφραστεί σε πάνω από 40 ξένες γλώσσες, έχουν πραγματοποιηθεί 540 ξένες εκδόσεις του έργου του, ενώ, όπως μας ενημερώνει ο κ. Μιχελογιάννης, λειτουργούν παραρτήματα της Διεθνούς Εταιρείας Φίλων Ν. Καζαντζάκη σε 120 χώρες!

«Οι διανοούμενοι θέλγονται από τον λόγο και τα έργα του Καζαντζάκη. Γι' αυτό κι εμάς η δουλειά μας είναι να τον φέρουμε πιο κοντά στον σύγχρονο, απλό άνθρωπο. Σε αυτόν άλλωστε απευθύνεται το έργο του, αυτόν θαυμάζει ο Καζαντζάκης για τον καθημερινό και ηρωικό του αγώνα και γι' αυτόν αισθάνεται απέραντη αλληλεγγύη», επισημαίνει ο κ. Μιχελογιάννης και προσθέτει ότι προσπαθείς όπως αυτή του κ.

Βασιλάκη που μετουσιώνουν το έργο του Καζαντζάκη σε μια άλλη μορφή τέχνης, συμβάλλουν καθοριστικά στη διάδοση της καζαντζακικής σκέψης και δημιουργίας στο ευρύ κοινό.

Ωστόσο, για τον ηθοποιό και σκηνοθέτη της παράστασης ο μεστός και διαχρονικός λόγος της "Ασκητικής" λειτουργεί και ως πυξίδα για τη διεξόδο από τις ταραγμένες ημέρες και την πολυεπίπεδη κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική κρίση που διέρχεται η Ελλάδα. «Κείμενα κλασικά όπως η "Ασκητική" αντέχουν στον χρόνο, είναι εκεί παρόντα, μάς περιμένουν και μπορούν να μιλήσουν σε οποιαδήποτε ιστορική στιγμή», μάς λέει και προσθέτει κλείνοντας τη συζήτησή μας: «Κι εναπόκειται στη ματιά του καλλιτέχνη και την ευαισθησία του ανθρώπου που ασχολείται με την τέχνη να εντοπίσει "πού κείται το καίριο", ούτως ώστε να τραβήξει από το ιστορικό απολίθωμα την ουσία του πράγματος και να το φέρει στο φως».

Οι συντελεστές της παράστασης

Η θεατρική παράσταση "Ασκητική", που θα παρουσιαστεί το Σάββατο 6 Σεπτεμβρίου και ώρα 8:30μ.μ. στο θέατρο "Κρεμαστός" στον Εμπρόσνερο Αποκορώνου, βασίζεται σ' ένα από τα πιο εμπνευσμένα και συμπαγή κείμενα της ελληνικής γλώσσας, στο οποίο ο Νίκος Καζαντζάκης καταθέτει τις οδύνες

και τις ελπίδες του προσωπικού του αγώνα για την ανεύρεση και την κατανόηση του Θεού, του δικού του Θεού.

Σκηνοθεσία - ερμηνεία Βασίλης Βασιλάκης. Θεατρική διασκευή Ευτυχία Δρούκα. Φωτισμοί Απόστολος Στραντζαλής. Ενδυματολόγος Δανάη Καρβαδιά.

Είσοδος 10 ευρώ, άνεργοι - φοιτητές 5 ευρώ. (Προώληψη στο πρακτορείο Γελασάκη, Σούδα).